



ת"פ 58310/02/18 - מדינת ישראל נגד מוחמד שביטה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 58310-02-18 מדינת ישראל נ' שביטה(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופט עמי קובו
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מוחמד שביטה (עציר)

הנאשמים

ב"כ המאשימה: עו"ד דודי ענבר

ב"כ הנאשם: עו"ד צבי אבנון

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירות כדלקמן:
 - א. **גניבת רכב**, עבירה לפי סעיף 413ב בחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק").
 - ב. **סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה**, עבירה לפי סעיף 332(2) בחוק.
 - ג. **נהיגה ללא רישיון נהיגה**, עבירה לפי סעיף 10א(א) יחד עם סעיף 62(1) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961.
 - ד. **נהיגה ללא ביטוח**, עבירה לפי סעיף 2א(א) לפקודת הביטוח [רכב מנועי], תשל"ל-1970.
2. על-פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, **הנאשם אשר מעולם לא הוציא רישיון נהיגה**, נטל ביום 18.2.18 צרור מפתחות שהונח על אדן החלון בכניסה לעיריית טירה ונשכח שם. בהמשך לכך פתח באמצעות המפתחות רכב שחנה בסמוך, התניע אותו והחל בנסיעה. **לאור דווח שהתקבל במשטרה מבעל הרכב על אודות גניבת רכבו, אותר הרכב על ידי ניידת משטרה שהחלה דולקת אחריו ובהמשך הצטרפו ניידות משטרה נוספות. המרדף אחר הרכב התנהל בעיר טירה בשעת צהרים הומת אדם. במהלך המרדף כרזו השוטרים לנאשם לעצור את הרכב, אולם הנאשם המשיך בנהיגה, כשהוא נוהג במהירות גבוהה אף בסמטאות צרות בעיר, עלה על מדרכות ועל כיכר כדי לעקוף כלי רכב שהיו בנתיב נסיעתו. חרף תקר שנגרם בשל נסיעתו הפרועה בשניים מגלגלי הרכב, המשיך הנאשם בנהיגתו. בשל נסיעתו המתוארת, הולכי רגל**



שהיו על המדרכה החלו להימלט כדי להימנע מפגיעה. מספר רב של פעמים, סטה מנתיב נסיעתו לנתיב הנגדי וגרם לכלי רכב שנסעו מולו לסטות מנתיב נסיעתם, ואף לעצור כדי לא להיפגע. הנאשם נסע במהירות מופרזת בסמטה וכמעט ופגע בהולכת רגל, אשר קפצה לאחור וכך נמנעה פגיעת הנאשם בה, גרם למשאית לבלום באמצע הכביש בעת שנסע במהירות בכיכר בעיר, לא עצר ולא האט בצמתים, חצה במהירות פסי האטה תוך שפשוף חלקו התחתון של הרכב וכתוצאה מכך יצאו ניצוצות. הנאשם איבד שליטה על הרכב בכיכר בעיר כך שחלקו האחורי של הרכב נזרק משמאל לימין. בכיכר אחרת עקף משמאל רכב שנסע במקום, פגע במראה ובכנף השמאלית והמשיך בנסיעתו. הנאשם נכנס לרחוב עמוס כלי רכב, גרם לשני כלי רכב לסטות ממסלולם, שפשוף רכב הסעות מצדו הימני ונעצר לאחר שלא הצליח להמשיך בנסיעה בשל עומס של כלי רכב משני כיווני הנסיעה. בשלב זה נעצר הנאשם על ידי השוטרים.

כתוצאה מנהיגתו של הנאשם נגרם נזק לשני כלי רכב:

למכונית מסוג מזדה שבה נהג הנאשם - נגרם תקר בשני גלגלים ושפשופים בפח.

למכונית מסוג סיאט איביזה - נשברה מראת צד הנהג ושפשופים בכנף הקדמית בצד הנהג. הנזק הוערך בסך של 1,000 ₪.

3. הצדדים הגיעו להסדר דיוני, לפיו הנאשם הודה והורשע בכתב האישום המתוקן והופנה לקבלת תסקיר. בין הצדדים לא הייתה הסכמה לעניין העונש, כשהמאשימה עמדה על הטלת עונש מאסר בפועל ולהפעלת מאסר מותנה לצד ענישה נלווית.

תסקירי שירות המבחן

4. על פי תסקיר שירות המבחן, הנאשם כבן 38, רווק, אשר טרם מעצרו התגורר בבית אמו בטירה. הנאשם גדל במשפחה בה אביו ומרבית הדמויות הגבריות במשפחה מכורים לסמים ומעורבים בפלילים. על רקע נסיבות חיים אלה, הנאשם גילה מגיל צעיר בעיות התנהגות לרבות מערבות בפלילים והתמכרות לסמים. בגיל 13 הוצא מהבית למסגרת חוץ ביתית אך לא היה בכך כדי לעצור את הידרדרותו. לנאשם עבר פלילי מכביד הכולל 17 הרשעות קודמות בגין ביצוע עבירות רכוש, סמים, אלימות, נשק ועוד. בגין הרשעותיו ריצה עונשי מאסר ממושכים, כשבפועל מאז שנת 1998 מרצה עונשי מאסר ברציפות, ולמשך פרקי זמן קצרים ביותר שהם מחוץ לכותלי הכלא. במהלך השנים השתלב במספר מסגרות טיפוליות לגמילה מסמים אולם נשר מהטיפול. הנאשם תאר עצמו כמי שמצליח בתקופת ריצוי עונשי המאסר לגייס כוחות ולהימנע מצריכת סמים ולתפקד באופן חיובי, אולם בתוך זמן קצר שב לצורך סמים ולבצע עבירות.

הנאשם מודה בביצוע העבירות, טען כי אינו זוכר את נסיבות העבירה נוכח היותו נתון תחת השפעת סמים. הנאשם מסר כי שוחרר מריצוי מאסר זמן קצר טרם העבירה, כשהוא נקי מסמים, אולם התקשה להתמודד עם קשייו המשפחתיים והחברתיים ושב לצורך סמים. לדבריו, עובר לעבירה צרך כמות גדולה של סמים בעקבות מריבה עם אחד מאחיו. שלל תכנון מוקדם של העבירה והדגיש כי אינו זוכר פרטים על אודות התנהגותו במהלך האירוע.

שירות המבחן מנה את גורמי הסיכון להישנות ביצוע עבירות נוספות ובכללן עמדות שוליות מגובשות, קושי בשליטה על דחפים והתנהלות סביב מציאת פתרונות קלים לצרכים מידיים וקונקרטיים, היות הנאשם נעדר



מיומנות לנהל אורח חיים נורמטיבי והיותו חסר מערכות תמיכה. כגורמי סיכוי לשיקום מנה שירות המבחן את מודעותו של הנאשם למצבו ההתמכרותי ולחומרת מצבו וחומרת תוצאות מעשיו, כמו גם את המוטיבציה המילולית שמבטא כיום להיעזר בגורמי טיפול. במסגרת הליך המעצר נשקלה אפשרות שילובו של הנאשם בקהילה טיפולית לגמילה מסמים. שירות המבחן שקל את היותו נעדר גורמי תמיכה לשם סיוע בתהליך הטיפול, קשיי תפקוד וחוסר יציבות מגיל צעיר, שליטתו העצמית המצומצמת והתנהלות פאסיבית טרם מעצרו. למרות התרשמות זו, נוכח ההתרשמות שטיפול במסגרת קהילה טיפולית יפחית את הסיכון במצבו וכן יכולתו של הנאשם לקבל גבולות חיצוניים במסגרת ברורה כמו גם הכרתו במצבו ובצורך בטיפול, המליץ שירות המבחן בהליך המעצר להפנייתו של הנאשם לקהילה טיפולית לאחר שנמצא מתאים לכך, אולם בית המשפט הורה על מעצרו עד לתום ההליכים.

הנאשם ביקש להשתלב בטיפול במסגרת קהילה טיפולית לגמילה מסמים. להתרשמות שירות המבחן, לאור כישלון ניסיונותיו הקודמים של הנאשם להתמיד במסגרות טיפוליות לגמילה מסמים ולשמור על ניקיון מסמים לאחר שחרורו ממאסר, ולאור הספק העולה באשר ליכולתו להשתלב ולהתמיד כיום במסגרת טיפולית אינטנסיבית ותובענית ולעמוד בדרישות ובגבולות המסגרת הטיפולית, לא הומלץ בשלב זה על הפנייתו לטיפול במסגרת קהילה טיפולית. לאור האמור וכן הסיכון במצבו וההתרשמות מחולשת כוחותיו לערוך שינוי מהותי במצבו, נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם.

טיעוני הצדדים

5. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד דודי ענבר, הערכים המוגנים שנפגעו בעבירה הם הסכנה למשתמשי הדרך כתוצאה מעבירות אלה, לרבות הולכי הרגל, הנהגים והשוטרים שדלקו אחרי הנאשם. מדובר בנהיגה במהירות מופרזת בטבורה של עיר, סמטאות צרות, בשעת צהרים כאשר ילדים שבים מבית הספר, הולכת רגל כמעט ונפגעה, ונהגים והולכי רגל נאלצו לסטות כדי להימנע מפגיעת הנאשם בהם. נגרם נזק לשני כלי רכב. זה תרחיש שרק בנס הסתיים ללא נפגעים בנפש, וזאת לא בזכות הנאשם, אלא בעקבות מעשיהם של האחרים שסטו מהדרך. המרדף ארך 14 דקות ולאורך 8 ק"מ. נפסק לא אחת שעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, פוגעת בגורמי אכיפת החוק ומסכנת את הזולת, ומשכך ובשל נפוצותה של העבירה והצורך בהרתעה, יש להחמיר בענישה. הרכב שבו עשה הנאשם שימוש, נגנב על ידו, מה שמעיד על שוויון נפש בו הנאשם נוטל רכשו של אחר ומבצע בו עבירות. הנאשם מעולם לא הוציא רישיון נהיגה, ויש בכך בכדי להחמיר את הסיכון בעבירה. המאשימה עתרה למתחם עונש שבין 3 ל-6 שנות מאסר. התסקיר בעניינו של הנאשם הוא שלילי וללא המלצה בסופו וכן מעלה נסיבה לחומרה והיא שהנאשם מודה שנהג תחת השפעת סמים. מדובר בנסיבה המעצימה את המסוכנות הנשקפת ממנו. מדובר בנאשם שהעבריינות והאלימות הן דרך חייו, רוב הרשעותיו הן בעבירות נשק ואלימות ובגין רובן נדון לעונשי מאסר. לאור העולה מהתסקיר ומגיליון רישומו הפלילי, עותרת המאשימה לקבוע את עונשו של הנאשם ברף העליון של המתחם.

בנוסף עותרת המאשימה להפעלת עונש המאסר המותנה למשך 5 חודשים שהוטל בת"פ 9848-08-14 (שלום כפר סבא) בו התנאי הוא ש"לא יעבור עבירת אלימות". מטרת התנאי להרתיע את הנאשם לבל יעבור עבירות נוספות. ההלכה הפסוקה קובעת שיש לפרש את התנאי באופן מהותי ולא באופן טכני. התנאי נוסח באופן כללי ולא כוון כלפי עבירות תקיפה ספציפיות, במטרה לכלול את כלל ההתנהגויות האלימות השונות. פס"ד מנחה בעניין זה הוא ע"פ 308/06 שבו החיל בית המשפט תנאי בעבירת אלימות על עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב



תחבורה, ובהמשך בתי המשפט יישמו את ההלכה בפסיקותיהם. בנוסף לעונש המאסר עותרת המאשימה למאסר מותנה, פסילה בפועל, פסילה על תנאי ופיצוי הולם.

6. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד צבי אבנון, מתסקיר שירות המבחן עולה שהנאשם רווק בן 38, מצב שאינו שכיח בחברה שאליה הוא משתייך, פעם ראשונה שהתארס. מצב זה קשור לבית שבו גדל הנאשם. הנאשם היה נרקומן, אך מזה תקופה ארוכה הוא נמצא במקום אחר. שירות המבחן מציין שזו הפעם הראשונה שהוא נקי במאסר. הנאשם נמצא כיום באגף נס. במסגרת הליך המעצר נמצא הנאשם כמתאים להשתלב בטיפול במסגרת קהילה טיפולית. הנאשם ביצע עבירות פשוטות שסדרי גודל הענישה בהן נעים בין שנה וחצי לשנתיים. יש לתת את הדעת לדרך שעבר הנאשם בשנה האחרונה בהיותו במעצר. הוא הצליח בכוחותיו לעשות שינוי ללא טיפול בבית המעצר, הוא אינו משתמש בסמים ומתפקד בכלא. הגניבה היא מעשה של נרקומן. הוא סיפר לשירות המבחן שעשה את המעשה בהיותו תחת השפעת סמים והוא יודע שמגיע לו עונש, אך החמרת העונש לא תועיל לאינטרס הציבורי. בנסיבות העניין עתר ב"כ הנאשם למתחם עונש שנע בין 12 ל- 30 חודשי מאסר, ולעונש של 24 חודשי מאסר בפועל.

7. הנאשם הביע צער על מעשיו, טען שהיה תחת השפעת סמים, היה זקוק לכסף כדי לממן את צרכיו ולא חשב על כלום. הוא לא חשב על כך שאין לו רישיון, אלא רק על הסם. במהלך השנה במעצר השתלב בקבוצה לשליטה בכעסים, ובקבוצת "רמזור כתום". היום מבין את הבעיה שלו, מבין שלא בכל נפילה צריך לחזור לסמים וכי ישנן דרכים אחרות, אך הבעיה היא שאין לו מסגרת מחוץ לכלא. במעצר הוא עובד בחוליה, מחלק אוכל לאסירים ומוסר בדיקות שתן נקיות.

דין - קביעת מתחם העונש ההולם

8. כתב האישום מתאר אירוע אחד, ומכאן שיש לקבוע בגינו **מתחם עונש הולם אחד**.
9. במקרה דנן, **הערכים החברתיים** אשר נפגעו הם סיכון חייהם, שלומם ורכושם של המשתמשים בדרך בכל הנוגע לעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה והעבירות הנוספות לפי פקודת התעבורה, וכן פגיעה בקניינו של אדם בכל הנוגע לעבירה של גניבת רכב.
10. הימלטות משוטרים אשר מובילה למרדפים בכבישי הארץ פוגעת קשות בביטחון הציבור, כפי שקבע כב' השופט נ' הנדל בע"פ 4763/17 **ותד נ' מדינת ישראל** (29.1.18):

"עבירת המרדף פוגעת בצורה ישירה בביטחון האישי של עובר דרך. כל חטאו הוא שעשה שימוש בכבישי המדינה. טול המקרה בפנינו. המעשה נמשך כעשרים דקות במהלכו המערער נסע בניגוד לכיוון התנועה, תוך התעלמות חוזרת ונשנית מרמזור אדום שניצב בפניו. מספר כלי רכב, ביניהם רכב השייך למשטרה, נאלצו לסטות מהדרך על מנת שלא להיפגע. התנהגות כזו יוצרת מצב של התמוטטות דיני התעבורה, על כל הסיכון הכרוך בכך. אין לאפשר תוהו ובוהו בנתיבי התחבורה".

בית המשפט העליון עמד לא אחת על תופעת הנהיגה הבריונית במהלך מרדפים עם המשטרה ועל הצורך בהחמרת הענישה. לעניין זה ראו בע"פ 7798/08 **מדינת ישראל נ' שביקוב** (22.1.09):

"נדמה כי אין צורך לחזור ולהזכיר את המצב הנורא השורר בדרכים, לו תורם מה שמוגדר כ"גורם האנושי" משקל מכריע. את מחירו של נגע התאונות משלמים, כמעט



כעניין של יום יום, רבים בחייהם, ולרוב מדובר באנשים תמימים שלרוע מזלם נקלעו לדרכו של נהג עבריין או כזה שחטא בחוסר תשומת-לב רגעית. ואם בכך לא די, אנו עדים בשנים האחרונות לתופעה חמורה נוספת, ששוב אינה נחלתם של יחידים. נהגים שנדרשים על ידי שוטרים לעצור, אם לבדיקה שגרית או כתוצאה מביצוע עבירת תעבורה, נמלטים בנסיעה מהירה, וכתוצאה מכך מתפתח מרדף בו מסכנים הרודפים, הנרדף ואזרחים תמימים את חייהם. נוכח מציאות קשה זו נדרשו בתי המשפט להרים את תרומתם לביעור תופעה זו, בה כרוכים לא רק סכנה לכלל, אלא גם זלזול מופגן ובוטה בחוק ובאלה השוקדים על אכיפתו. לפיכך, הנחה בית משפט זה את הערכאות הדיוניות להחמיר בעונשם של נהגים נמלטים..."

11. בחינת **מידת הפגיעה בערך המון** מובילה למסקנה כי הפגיעה היא ברף בינוני. הנאשם גנב רכב בעזרת צרור מפתחות שמצא ונהג מבלי שהוציא מעולם רישיון נהיגה, באופן פרוע ומסכן, עת נמלט מהשוטרים שדלקו אחריו ברחובות העיר טירה. הנאשם עלה על מדרכות וכיכרות ונסע בנתיב הנגדי בשעת יום ובאזור הומה אדם. רק לאור גילוי ערנות של הנהגים האחרים והולכי הרגל אשר סטו ממסלולם, נמנעה פגיעה בגוף.

12. במסגרת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 ט' לחוק), יש לתת את הדעת לכך שלעבירה לא קדם תכנון מוקדם. הנאשם מצא צרור מפתחות במקום גלוי, ובעזרתו איתר את הרכב, הניע אותו ונהג בידעה שאינו מחזיק ברישיון נהיגה. גם בחלקה השני של העבירה הנוגע לסיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, לא קדם למעשה תכנון מוקדם ונראה כי ההימלטות מהשוטרים הייתה ספונטנית. הנזק הפוטנציאלי בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, ובפרט במקרה שהנאשם אינו מחזיק ברישיון נהיגה, הוא רב וכולל סיכון משמעותי לפגיעה בחיי משתמשי הדרך. הסיכון גובר בפרט לנוכח דברי הנאשם לשירות המבחן כי ביצע את העבירה בהיותו תחת השפעת סמים. הנזק שנגרם מביצוע העבירה כולל פגיעה ברכוש - הרכב שאותו גנב הנאשם ורכב נוסף שנזקו הוערך ב- 1,000 ₪. הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה קשורות בהתמכרותו לסמים ולדפוסי התנהגות וחשיבה שוליים. הנאשם ביקש לבצע עבירת רכוש לשם מימון הסמים ובהמשך נהג באופן פרוע תוך סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה מתוך ניסיון להימלט מהשוטרים שדלקו אחריו.

13. לעניין מדיניות הענישה הנוהגת יש לתת את הדעת למדיניות ההחמרה בענישה בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. לעניין זה יפים דבריו של כבוד השפט ג'ובראן בע"פ 6059/15 **סלאמה נ' מדינת ישראל** (10.8.16):

"בית משפט זה עמד לא פעם, ולמרבה הצער לעיתים תכופות מידי, על כך שחברה מתוקנת לא יכולה להשלים עם תופעות של נהיגה פראית ובריונית אשר מסכנת את ביטחון ציבור הנהגים ועוברי הדרך... בהמשך לכך, בית משפט זה הדגיש את הצורך בהחמרת הענישה שיש להטיל על אלו המורשעים בעבירות מסוג זה, בפרט נוכח הקטל המתמשך בכבישי הארץ והאינטרסים המשמעותיים שנפגעים מבצוע העבירות, כמו גם שכיחות הגבוהה".

14. כן יש לציין את הלכת אבולקיעאן (ע"פ 2410/04 **מדינת ישראל נ' אבולקיעאן** (11.11.04)), שם הושת עונש של 4 שנות מאסר לנאשם שהורשע בעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה בנסיבות של מרדף והודגשה צפיית בית המשפט עליון כי רמת הענישה שאותה הכתיב, תיושם בפועל על ידי הערכאה הדיונית. בית המשפט העליון הבהיר כי הלכת אבולקיעאן עומדת על כנה גם לאחר תיקון 113 לחוק



העונשין בהקשר של מתחם העונש ההולם (ראו: ע"פ 285/13 מוסטפא נ' מדינת ישראל (24.10.13); ע"פ 5981/15 מדינת ישראל נ' סלוצקי (5.7.16)).

15. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים במנעד רחב כמפורט להלן:

א. בע"פ 1641/13 **אבו סביח נ' מדינת ישראל** (31.12.14), דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם אשר הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, שימוש ברכב ללא רשות והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. הנאשם גנב רכב. למחרת היום נצפה על ידי שוטרת אשר הורתה לו לעצור. הנאשם החל להימלט בנסיעה מהירה והחל מרדף, במהלכו הנאשם סטה בפתאומיות ממסלול נסיעתו לעבר כביש צדדי, ובכך גרם לנהגים אחרים לבלום ולסטות ממסלולם. במהלך מנוסתו ניסה מספר פעמים להתנגש בניידת. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם עונש של **60 חודשי מאסר בפועל** וכן הפעיל עונשי מאסר מותנים במצטבר. נאשם בעל עבר פלילי עשיר. בית המשפט העליון קבע כי אמנם העונש שהושת על הנאשם הוא ברף הגבוה של מתחם העונש ההולם, אך מדובר בעונש הולם.

ב. בע"פ 6059/15 **סלאמה נ' מדינת ישראל** (10.8.16), דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם אשר הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, נהיגה ללא רישיון נהיגה ועבירות על פקודת התעבורה. הנאשם נהג ברכב, ללא רישיון, עוכב לתחנת משטרה, ושוחרר. לאחר מכן, הנאשם פתח בנסיעה פרועה כשניידת משטרה דולקת אחריו. הנאשם חצה צמתים ברמזור אדום, ביצע עקיפות מסוכנות שאילצו את הנהגים מולו לסטות מנתיב נסיעתם ולבלום בלימות חירום. הנאשם אף פגע עם רכבו בניידת שנסעה במקביל אליו. לבסוף התנגש בגדר הפרדה והרכב נעצר. נאשם בעל עבר פלילי מכביד. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 3 ל-6 שנות מאסר** והשית עליו עונש של **5 שנות מאסר בפועל** ובמצטבר לכך הופעלו עונשי מאסר מותנים. בית המשפט העליון קבע כי העונש שהושת על הנאשם הולם את חומרת העבירות ודחה את הערעור.

ג. בע"פ 1925/14 **עלוש נ' מדינת ישראל** (8.2.14), דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, נהיגה בזמן פסילה והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. הנאשם נהג ברכב ללא רישיון נהיגה כשהוא מסיע עמו שב"ח. משהורו לו השוטרים לעצור, החל הנאשם בנסיעה פרועה תוך שהוא עובר צמתים באור אדום וגורם לכלי רכב לסטות ממסלולם. הנאשם נעצר רק לאחר שגלגלי הרכב התפרקו. הנאשם בעל עבר פלילי משמעותי ואף ריצה מאסרים. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש שבין 3 ל-6 שנות מאסר** והשית עליו לעונש של **5 שנות מאסר**. בית המשפט העליון קבע כי העונש שהושת על הנאשם ראוי והולם.

ד. בע"פ 5626/14 **לנקין נ' מדינת ישראל** (2.8.15), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף ובזמן פסילה. הנאשם לא נענה לקריאות שוטרים לעצור את רכבו עת נהג בעיר אשדוד בניגוד לכיוון התנועה. הנאשם נמלט מהשוטרים בנהיגה פרועה, עקף כלי רכב בצורה מסוכנת, אילץ נהגים לסטות מנתיבם, ועוד. לבסוף התנגשה ניידת משטרה ברכבו והנאשם נמלט רגלית. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל** והשית עליו עונש של **50 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון אישר את



המתחם ואת העונש שהושת עליו.

ה. בע"פ 2653/12 **אבו כף נ' מדינת ישראל** (24.4.13), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע לאחר שמיעת הוכחות בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוט, גניבת רכב ונהיגה ללא רישיון נהיגה. הנאשם פרץ לרכב והחל לנהוג בו אף שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה וכשהוא פסול מלהחזיק ברישיון. הנאשם נהג באופן מסוכן עת חצה קו הפרדה רצוף, ועקף באופן מסוכן. שוטרים כרזו לעברו אולם הנאשם המשיך בנסיעה פרועה, נסע על הנתיב הנגדי וסטה מהדרך, עד שהתנגש בעצים. הנאשם צעיר בגילו ובעל עבר פלילי. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם עונש של **4 שנות מאסר בפועל** וכן הפעיל מאסר מותנה לריצוי במצטבר. בית המשפט העליון קבע כי מדובר בעונש מאסר קל ודחה את הערעור.

ו. ע"פ 4564/07 **מדינת ישראל נ' חכים** (4.12.07), התקבל חלקית ערעורה של המדינה על קולת עונשו של הנאשם בעניין הפעלת עונש מאסר מותנה, אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של גניבת רכב, סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה ונהיגה בזמן פסילה. הנאשם גנב רכב. שוטרים כרזו לנאשם לעצור, הוא לא נענה, והחל מרדף. במהלך המרדף הנאשם עקף כלי רכב, נסע בנתיב הנגדי, וניסה להתנגש בניידת שנסעה במקביל אליו. הנאשם בלם לבסוף את הרכב בהגיעו למחסום משטרה. הנאשם מכור לסמים, גנב את הרכב לשם מימון הסם. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם עונש של **4 שנות מאסר** והפעיל עונש מאסר מותנה בחופף למאסר שנגזר עליו. בית המשפט העליון קבע כי עונש המאסר העומד על 4 שנים הנו סביר, והחליט כי חלק מהמאסר המותנה יופעל בחלקו במצטבר לעונש שהוטל עליו.

ז. בע"פ 2869/10 **מסרי נ' מדינת ישראל** (12.1.11), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוט במילוי תפקידו, שימוש ברכב ללא רשות הבעלים ונהיגה בזמן פסילה. הנאשם נהג במשאית שנגנבה מבעליה. שוטרים שהוזעקו על ידי חב' איתורן הורו לו לעצור, אולם הנאשם התעלם מדרישת השוטרים והתנהל מרדף. בית המשפט המחוזי הטיל על הנאשם **45 חודשי מאסר בפועל** והופעלו עונשי מאסר מותנים במצטבר. בית המשפט העליון הפנה לחומרת העבירה ולהלכה הפסוקה בדבר הצורך להחמיר בענישה ולא מצא מקום לשנות את העונש שהוטל על הנאשם.

ח. בע"פ 2336/14 **ווערי נ' מדינת ישראל** (10.12.14), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, גניבת רכב וחבלה במזיד ברכב. הנאשם ושניים אחרים פרצו לרכב ולאחר שהמכונית הותנעה, נהג בה הנאשם. ניידת משטרה אשר הוזעקה למקום על ידי חב' אבטחה, הגיעה לרכב בו נהג הנאשם ובעקבות כך הנאשם החל להימלט תוך נהיגה פרועה, במהירות גבוהה, זגזג בין נתיבים, עקף כלי רכב, ועוד. לבסוף הנאשם איבד את השליטה על הרכב עלה על מדרכה ונעצר. לרכב נגרם נזק. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 30 ל- 60 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט התייחס לגילו הצעיר של הנאשם, היעדר עבר פלילי ושיתוף הפעולה עם רשויות החוק והשיתוף עליו עונש של **40 חודשי מאסר**. בית המשפט העליון קבע כי מדובר בעונש ראוי בנסיבות העניין.

ט. בע"פ 2890/11 **מסארוה נ' מדינת ישראל** (20.2.12) דחה בית המשפט העליון ערעור של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, ונהיגה ללא רישיון. הנאשם נהג ברכב תוך שהוא בורח מניידת משטרה, בנהיגה פראית ומסוכנת לאורך כשבעה



ק"מ, במהירות מופרזת. הנאשם לא ציית לרמזור אדום, עקף כלי רכב, ונהג באופן מסוכן. נאשם בעל עבר פלילי מכביד. הנאשם נדון ל- **40 חודשי מאסר בפועל**.

י. בע"פ 5981/15 **מדינת ישראל נ' סלוצקי** (5.7.16) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה, והחמיר בעונשו של נאשם שהורשע בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, נהיגה ללא רישיון, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו וגרימת נזק. בית המשפט העליון הרשיע את הנאשם אף בעבירה של נהיגה בזמן פסילה. הנאשם התעלם מהוראת שוטר לעצור, התפתח מרדף שהתנהל לאורך מספר רחובות ובמשך פרק זמן לא מבוטל. הנאשם עקף רכבים, נהג בניגוד לכיוון התנועה ועוד. בית המשפט העליון קבע מתחם שבין **30 ל- 60 חודשי מאסר בפועל**, והעמיד את עונשו של הנאשם על **34 חודשי מאסר בפועל** (חלף 24 חודשים).

16. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), סבורני כי **מתחם העונש ההולם** הוא החל מ- **2.5 שנות מאסר בפועל ועד ל- 5.5 שנות מאסר בפועל**.

17. במקרה דנן, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים חריגה מהמתחם, לחומרה או לקולה.

גזירת העונש המתאים לנאשם

18. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 יא'). במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לכך שמדובר באדם, יליד 1979, אשר גדל בנסיבות חיים קשות ומורכבות, ומגיל צעיר התמכר לסמים, ביצע עבירות וריצה עונשי מאסר ממושכים. לאחרונה הנאשם התארס, הצליח להימנע מצריכת סמים בתקופת מעצרו ומביע רצון לשקם את חייו ולהשתלב בטיפול הנדרש במצבו. לנוכח כך סביר שעונש מאסר ממושך יקשה על הנאשם. הנאשם הודה בביצוע העבירה ונטל אחריות מלאה למעשיו. הוא הסביר את הרקע לעבירה בהיותו תחת השפעת סמים והרצון לממן את צריכתו. לדבריו מתפקד כיום בבית המעצר באופן מיטבי, משתתף בקבוצות טיפוליות שונות ועובד כאסיר חוליה וכאמור אינו משתמש בסמים. לנאשם עבר פלילי מכביד בעיקר בביצוע עבירות נשק, אלימות ורכוש בגין ריצה עונשי מאסר ממושכים. הרשעתו האחרונה משנת 2017. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן קשייו להתמודד מחוץ לכותלי הכלא בהיעדר גורמי תמיכה וסביבתו השולית, בגינם שב לצורך סמים ולהסתבך בפלילים.

19. יש לתת את הדעת לשיקול הרתעת היחיד לאור העובדה שהנאשם שב ומבצע עבירות שונות לנוכח התמכרותו לסמים ודפוסים שוליים שגיבש. עוד יש לתת את הדעת לשיקול הרתעת הרבים בגדרו של המתחם, וזאת בשים לב לפסיקת בית המשפט העליון באשר לצורך בהרתעה בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, בדרך של ענישה מחמירה, לאור שכיחותה של העבירה.

20. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור על הנאשם עונש באמצעו של המתחם.

תחולת המאסר על תנאי

21. בכל הנוגע לסוגיית הפעלת עונש המאסר המותנה שהושת על הנאשם בת"פ 9848-08-14 (שלום כפר סבא) של 5 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור הנאשם עבירת אלימות, יש לבחון האם עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, חוסה תחת מטריית עבירות האלימות.

בעניין זה קבע בית המשפט העליון בע"פ 308/06 **מדינת ישראל נ' סבן** (15.5.06) כי התשובה לשאלה זו



היא חיובית. באותו מקרה הורשע נאשם בביצוע עבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטור והחזקת סם. בעניינו של הנאשם היה עונש מאסר מותנה כשהתנאי היה שלא יעבור "עבירת אלימות מסוג פשע". בשאלת הפעלת התנאי בית המשפט העליון קבע כך:

"..הרשעת המשיב בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה על פי סעיף 332(2) לחוק העונשין מהווה עבירת אלימות כמשמעותה בהגדרת עבירת התנאי בהליך הקודם. הגדרת עבירת התנאי כ"עבירת אלימות" הינה הגדרה רחבה הכוללת בתוכה כל עבירה שעניינה איסור על פגיעת גוף באדם. העבירות שעניינן פגיעות גוף מוסדרות בפרק י' לחוק העונשין. העבירה של סיכון חיי אדם מצויה בפרק זה הן בפגיעות גוף ומצויה בתחומי סימן ד', העוסק בסיכון החיים והבריאות. עניינה של עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה הוא, בין היתר, בשימוש בכלי תחבורה בדרך שיש בה כדי לפגוע "בבטיחותו של כלי תחבורה או בבטיחותו של נוסע כאמור, או כדי לסכן את השימוש או הבטיחות האמורים". השימוש בכלי רכב כמתואר ביסודות העבירה כרוך באלימות במובן זה שהוא כורך סיכון לחיי בני אדם ושלמות גופם. ברי, כי אדם המסכן במזיד את בטיחותו ושלומו של המשתמש בנתיב תחבורה נוהג התנהגות אלימה כלפיו אגב השימוש ברכב, והוא מבצע בכך עבירת אלימות על פי תוכנות ומהותו של מושג זה".

באשר לניסוח התנאי נקבע:

"במקרה זה, עבירת התנאי נוסחה בצורה רחבה ביותר הכוללת בתחומה עבירות אלימות מסוגים שונים ומגוונים. אך מעבר לכך, נפסק לא אחת, כי המבחן להפעלת עונש מאסר על תנאי התלוי ועומד כנגד נאשם אינו טכני-פורמלי אלא ענייני-מהותי. דרך כלל, אם התנהגותו הפלילית של נאשם, בגינה הוא מורשע מקיימת באורח מהותי ולאו דווקא טכני את עיקריה של עבירת התנאי, כי אז יש מקום להפעלת התנאי גם אם אין זהות מוחלטת בין יסודות עבירת התנאי והעבירה הנוספת... כלל זה חל על אחת כמה וכמה במקרה שלפנינו, בו עבירת התנאי הוגדרה מלכתחילה בצורה רחבה ביותר ולא הוגבלה לסעיפי עבירות ספציפיים. הגדרה כוללת זו בוודאי נפרשת גם על נהיגה פושעת בכבישים המסכנת חיי אדם".

בהקשר זה אף נקבע בפסיקה הכלל כי אם התנהגותו הפלילית של נאשם בגינה הורשע, מקיימת באורח מהותי את עיקריה של עבירת התנאי, יש מקום להפעלת התנאי גם אם אין זהות מוחלטת בין יסודות עבירת התנאי והעבירה הנוספת (ראו: ע"פ 1894/14 צ'אקול נ' מדינת ישראל [13.1.15]).

22. כיוון שנקבע בפסיקה כי עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה מהווה עבירת אלימות בהגדרתה הרחבה, ומכיוון שבית משפט השלום הגדיר את התנאי בעניינו של הנאשם באופן רחב כשקבע כי "לא יעבור עבירת אלימות", סבורני כי העבירה בה הורשע בהליך זה מפעילה את עונש המאסר המותנה שהוטל בת"פ 9848-08-14. בנסיבות אלה, יש להפעיל את העונש המאסר על תנאי, שעיקרו באופן מצטבר לעונש שמוטל בגין תיק זה.

סוף דבר

23. **אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:**

- א. **48 חודשי מאסר בפועל** אשר מנינים מיום מעצרו 18.2.18.
- ב. עונש המאסר על תנאי בן 5 חודשים שהוטל על הנאשם בת"פ 9848-08-14 (שלום כפר



סבא) יופעל באופן **שארבעה חודשים מתוכו יהיו במצטבר** והיתר בחופף לעונש המאסר שמוטל על הנאשם בהליך זה.

בסך הכל יישא הנאשם בעונש **מאסר בפועל למשך 52 חודשים**, מיום מעצרו.

ג. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה או כל עבירת רכוש מסוג פשע.

ד. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שנתיים מיום שחרורו ממאסר כל עבירת רכוש מסוג עוון.

ה. 3 שנים פסילה בפועל מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה. רשמתי בפניי את הצהרת הנאשם כי אין ולא היה לו רישיון נהיגה, והוא פטור מחובת הפקדה.

ו. 12 חודשי פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה, וזאת על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.

ז. פיצוי בסך 2,000 לבעל הרכב שנגנב (מ"ר 36-871-69). הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט עד ליום 1.9.19 ויועבר למתלונן על פי פרטים שתמסור המאשימה.

ח. פיצוי בסך 1,000 ₪ לבעל הרכב שנפגע (מ"ר 70-700-53). הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט עד ליום 1.10.19, ויועבר למתלונן על פי פרטים שתמסור המאשימה.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ג ניסן תשע"ט, 18 אפריל 2019, בנוכחות הצדדים.